

Aanleiding: ontwikkelgesprek visitatie opleiding Accountancy Fontys Hogescholen
Onderwerp: de wijze van afstuderen
Aanwezig panel: A. Vanmaercke, M. Paur, I. Gies Broesterhuizen, S. Otto
Aanwezig opleiding: S. Snijer, R. Smitjes, Y. Seijffert, A. van Opstal, K. Woestenborghs, N. van der Schoot, P. van Belkom,
Datum: 19 december 2019
Notulist: E. Cremer

Onderwerp: de wijze van afstuderen.

Momenteel bestaat het afstuderen uit een stage en een scriptie, de vraag is of een andere invulling kan worden gegeven aan het afstuderen. Veel opleidingen vragen zich dit af.

In Vlaanderen is de toegang tot het beroep van accountant en/of belastingconsulent anders geregeld. Uitgangspunt daar is dat een theoretisch onderzoek niet binnen een bachelor-opleiding past, toegepast onderzoek wel. Sommige Vlaamse hogescholen hebben de scriptie vervangen door een geïntegreerd project waarbij studenten het eindniveau van de te behalen domeinspecifieke leerresultaten geïntegreerd moeten bewijzen. Tijdens de bachelor-opleiding komen ze in aanraking met beroepsproducten die betrekking hebben op de hele levenscyclus van een bedrijf, die moeten ze kennen, kunnen en doorgronden. Ze draaien een volledig bedrijf, ook het liquideren. Daarnaast schrijven ze een verslag over wat ze op de stage gedaan hebben inclusief een reflectieverslag. Het afstudeertraject van sommige hogescholen in Vlaanderen is breder en meer algemeen. De accountant moet ook breder en meer keten georiënteerd zijn.

De eisen van CEA hebben betrekking op de hele opleiding tot aan de postmaster toe. Een van de eisen is dat het eindrapport publicatie-waardig is. Eindtermen zijn wel vastgesteld maar deze moeten nog worden geïnterpreteerd. Als opleiding kun je altijd iets voorleggen aan de CEA.

In Nederland vindt de ontwikkeling richting beroepsproducten al wel plaats. Wat moet een student kunnen en kennen en wat wordt verwacht van zijn onderzoekende houding? Het resultaat kan een beroepsproduct zijn met een mooie toegevoegde waarde voor de praktijk. De beroepsproducten kunnen ook worden opgenomen in een portfolio. Belangrijk is het om de onderzoekende houding te expliciteren. We denken dat in de bachelor de basis moet worden gelegd om accountant te worden. Daar helpen beroepsproducten veel beter bij dan de scriptie. Beroepsproducten kunnen ook worden gemaakt met meerdere studenten.

De accountant moet meer de rol van adviseur aannemen, dit betekent minder boekhoudwerk. Er zijn inmiddels veel pakketten die met *Artificial Intelligence* alles boeken. Het controleren van dit boeken blijft belangrijk, zoals het boeken van hetgeen het systeem niet (her)kent. Daarnaast blijft het belangrijk te controleren of het systeem de juiste boekingen voorstelt. De opleiding dient hierop in te spelen. Het werkveld geeft aan dat ze voldoende opdrachten hebben. Het werkveld wil zien dat studenten zelfstandig tot een oplossing komen. Het huidige theoretisch kader in de scriptie is voor de praktijk veelal niet relevant. De methodologie kan nog steeds en dan zonder theoretische verhandeling. De student moet wel beseffen wat de samenhang is tussen theorie en beroepsproduct, dus de theorie dient hij nog steeds toe te passen in de praktijk. Het blijft belangrijk dat competenties geïntegreerd worden getoetst, waarbij de rode draad is: beroepsproducten bij het MKB. Elk beroepsproduct dient aanvullend te zijn op het voorgaande.

Het is belangrijk om als opleiding open te staan voor nieuwe dingen zoals *procesmining*. Je hebt daarbij wel kantoren nodig. Je moet de samenwerking aangaan met de kantoren want je kunt niet alles zelf financieren. Kantoren willen ook hun personeel scholen, er is dus een wederzijds belang. Met 25 studenten jaarlijks in de opleiding is die samenwerking wel te organiseren. Als je met studenten werkt aan concrete opdrachten dan worden ze vanzelf enthousiaster. Daarbij moet je de opleiding ook doorontwikkelen. Bijvoorbeeld AVG staat niet in de CEA maar je kunt nu geen studenten meer afleveren die er niets van weten.